

10 Postea autem clamaverunt ad Dominum, & dixerunt: Peccavimus, quia dereliquimus Dominum, & servivimus Baalim & Astaroth: nunc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum, & serviemus tibi.

^{• Judic.} 11 * Et misit Dominus Jerobaal, & Badan, & Jephete, & Samuel, & eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum & habitastis confidenter.

^{* Supra} 12 Videntes autem quod Naas rex filiorum Ammon venisset adversum vos, dixistis mihi: * Nequaquam, sed rex imperabit nobis: cum Dominus Deus vester regnaret in vobis,

13 Nunc ergo praesto est rex vester, quem elegeritis & peteritis: ecce dedit vobis Dominus regem.

14 Si timueritis Dominum, & servieritis ei, & audieritis vocem ejus, & non exasperaveritis os Domini: eritis & vos, & rex qui imperat vobis, sequentes Dominum Deum vestrum.

15 Si autem non audieritis vocem Domini, sed exasperaveritis sermones ejus, erit manus Domini super vos, & super patres vestros.

16 Sed & nunc state, & videte rem istam grandem, quam facturus est Dominus in conspectu vestro.

17 Nunquid non messis tritici est hodie? invocabo Dominum, & dabit voces & pluvias: & scietis, & videbitis quia grande malum feceritis vobis in conspectu Domini, petentes saper vos regem.

18 Et clamavit Samuel ad Dominum, & dedit Dominus voces & pluvias in illa die.

19 Et timuit omnis populus nimis Dominum & Samuelem, & dixit universus populus ad Samuelem: Ora pro servis tuis ad Dominum Deum tuum, ut non moriamur: addidimus enim universis peccatis nostris malum, ut peteremus nobis regem.

20 Dixit autem Samuel ad populum: Nolite timere, vos fecistis universum malum hoc: verumtamen nolite recedere a tergo Domini, sed servite Domino in omni corde vestro.

21 Et nolite declinare post vanam, quæ non proderunt vobis, neque eruent vos, quia vana sunt.

22 Et non derelinquet Dominus populum suum magnum: quia Dominus juravit facere vos sibi populum.

23 Absita tem a me hoc peccatum in Dominum, ut cesse orare pro vobis, & docebo vos viam bonam & rectam.

24 Igitur timete Dominum, & servite ei in veritate, & ex toto corde vestro: vidistis enim magnifica quæ in vobis gesserit.

25 Quod si perseveraveritis in malitia: & vos & rex vester pariter peribitis.

C A P U T XIII.

Vixi a Saul Philisthæi maximo apparatu adversus Israelem armantur; territi Hebræi in antris latitant: & Saul quia non expectato Samuelis adventu obtulit holocaustum, reprobatus a Domino dicitur: de cautela Philisthæorum ut Israelitæ armis spoliarentur.

1 Filius unius anni erat Saul cum regnare coepisset, duobus autem annis regnavit super Israelem.

2 Et elegit fibi Saul tria millia de Israël: & erant cum Saul duo millia in Machmas, & in monte Bethel: mille autem cum Jonatha in Gabaa Benjamin. Porro cæterum populum remisit unumquemque in tabernacula sua.

3 Et percussit Jonathas stationem Philisthorum, qua erat in Gabaa. Quod cum audissent Philisthium, Saul cecinuit buccina in omni terra, dicens: Audiant Hæbrei,

4 Et universus Israël audivit hujuscemodi famam: Percussit Saul stationem Philistinorum: & erexit se Israël adversus Philisthium. Clamavit ergo populus post Saul in Galgala.

5 Et Philisthium congregati sunt ad præliandum contra Israël, triginta millia curruum, & sex millia equitum, & reliquum vulgus, sicut arena quæ est in littore maris plurima. Et ascenderentes castrametati sunt in Machmas ad Orientem Bethaven.

6 Quod cum vidissent viri Israël se in arce positos, (afflictus enim erat populus) absconderunt

138 LIBER I. REGUM, CAP. XIII.

se in speluncis, & in abditis, in petris quoque, & in antris, & in cisternis.

7 Hebræi autem transfierunt Jordanem in Terram Gad & Galaad. Cumque adhuc esset Saul in Galgala, universus populus perterritus est, qui sequebatur eum.

8 Et expectavit septem diebus juxta placitum Samuelis, & non venit Samuel in Galgala, dilapsusque est populus ab eo.

9 Ait ergo Saul: Afferte mihi holocaustum, & pacifica. Et obtulit holocaustum.

10 Cumque compleisset offerens holocaustum, ecce Samuel veniebat: & egressus est Saul obviam ei ut salutaret eum.

11 Locutusque est ad eum Samuel: Quid fecisti? Respondit Saul: Quia vidi quod populus disaberetur a me, & tu non veneras juxta placitos dies, porro Philisthium congregati fuerant in Machmas,

12 Dixi: Nunc descendent Philisthium ad me in Galgala, & faciem Domini non placavi. Nec cessitate compulsus, obtuli holocaustum.

13 Dixitque Samuel ad Saul: Stulte egisti, nec custodisti mandata Domini Dei tui, quæ præcepit tibi. Quod si non defecisses, jam nunc præparasset Dominus regnum tuum super Israel in sempiternum,

14 Sed nequaquam regnum tuum ultra confusget. Quæsivit Dominus sibi virum juxta cor suum: & præcepit ei Dominus ut esset dux super populum suum, eo quod non fervaveris quæ præcepit Dominus.

15 Surrexit autem Samuel, & ascendit de Galalis in Gabaa Benjamin. Et reliqui populi ascenderunt post Saul obviam populo, qui expugnabant eos venientes de Galgala in Gabaa, in colle Benjamin. Et recensuit Saul populum, qui inventi fuerant cum eo, quasi sexcentos viros.

16 Et Saul & Jonathas filius ejus, populusque qui inventus fuerat cum eis, erat in Gabaa Benjamin: porro Philisthium confederant in Machmas.

17 Et egressi sunt ad prædandum de castris Philistinorum tres cunei. Unus cuneus pergebat contra viam Ephra ad Terram Sual. 18

* Act.
13. 22.

LIBER I. REGUM, CAP. XIV. 139

18 Porro aliis ingrediebatur per viam Bethhoron. Tertius autem verterat se ad iter termini imminentis valli Seboim contra desertum.

19 Porro faber ferrarius non inveniebatur in omni Terra Israel. Caverant enim Philisthium, ne forte facerent Hebræi gladium aut lanceam.

20 Defendebat ergo omnis Israel ad Philisthium, ut exacerbet unusquisque vomerem suum, & lagonem & securim & sarculum.

21 Retusa itaque erant acies vomerum, & ligonom, & tridentum, & securium, usque ad stitulum corrigendum.

22 Cumque venisset dies prælii, non est inventus ensis & lancea in manu totius populi, qui erat cum Saule & Jonatha, excepto Saul & Jonatha filio ejus.

23 Egressa est autem statio Philisthium, ut transcederet in Machmas.

CAPUT XIV.

Jonathas Domino fidens, cum armigero suo Philistheos dispersit; verum, post victoriam, melle gustato, contra patris prohibitionem quam ignoverabat, populi auxilio vix mortem evasit.

1 ET accedit quadam die ut diceret Jonathas filius Saul ad adolescentem armigerum suum: Veni, & transeamus ad stationem Philistinorum, quæ est trans locum illum. Patri autem suo hoc ipsum non indicavit.

2 Porro Saul morabatur in extrema parte Gabaa sub malogranato, que erat in Magron: & erat populus cum eo quasi sexcentorum virorum.

3 Et Achias filius Achitob fratri Ichabod filii Phinees, * qui ortus fuerat ex Heli fædero Domini in Silo, portabat Ephod. Sed & populus ignorabat quo esset Jonathas.

4 Erant autem inter ascensus, per quos niteratur Jonathas transire ad stationem Philistinorum, eminentes petrae ex utraque parte, & quasi in modum dentium scopuli hinc & inde prærupti, nomen uni Boes, & nomen alteri Sene:

5 Unus scopulus prominens ad Aquilonem ex adverso Machmas, & alter ad meridiem contra Gabaa.

* Supr.
4. 21.

6

6 Dixit autem Jonathas ad adolescentem armigerum suum: Veni, transeamus ad stationem circumcisorum horum, si forte faciat Dominus pro nobis: quia non est Domino difficile salvare vel in multis, vel in paucis.

7 Dixitque ei armiger suus: Fac omnia quæ placent animo tuo: perge quo cupis, & ero tecum ubicumque volueris.

8 Et ait Jonathas: Ecce nos transimus ad viros istos. Cumque apparuerimus eis,

9 Si taliter locuti fuerint ad nos: Manete donec veniam ad vos: stetimus in loco nostro, nec ascendamus ad eos.

10 Si autem dixerint: Ascendite ad nos: ascendamus, quia tradidit eos Dominus in manus nostris, hoc erit nobis signum.

11 Apparuit igitur uteisque stationi Philistinorum: dixeruntque Philistini: En Hebrei egrediuntur de cavernis, in quibus absconditi fuerant.

12 Et locuti sunt viri de statione ad Jonatham, & ad armigerum ejus, dixeruntque: Ascendite ad nos, & ostendemus vobis rem. Et ait Jonathas ad armigerum suum: Ascendamus, sequente me: * tradidit enim Dominus eos in manus Israel.

13 Ascendit autem Jonathas manibus & pedibus reptans, & armiger ejus post eum. Itaque alii cadebant ante Jonatham, alios armiger ejus interficiebat sequens eum.

14 Et facta est plaga prima, qua percussit Jonathas & armiger ejus, quasi viginti virorum, in media parte jugeri, quam par boum in die arare consuevit.

15 Et factum est miraculum in castris, per agros; sed & omnis populus stationis eorum qui erant ad prædandum, obstupuit, & conturbata est terra: & accidit quasi miraculum a Deo.

16 Et respexerunt speculatores Saul, qui erant in Gabaa Benjamin, & ecce multitudo prostrata, & hic illucque diffugiens.

17 Et ait Saul populo, qui erat cum eo: Requirite, & videte quis abierit ex nobis. Cumque requisitione, repertum est non adesse Jonatham, & armigerum ejus.

* t. Mach.
4. 30.

18 Et ait Saul ad Achiam: Applica arcam Dei. (Erat enim ibi arca Dei in die illa cum filiis Israel.)

19 Cumque loqueretur Saul ad sacerdotem, tumultus Magnus exortus est in castris Philistinorum: cœrebacbatque paulatim, & clarus resonabat. Et ait Saul ad sacerdotem: Contrahe manus tuam.

20 Conclamavit ergo Saul, & omnis populus, qui erat cum eo, & venerunt usque ad locum certaminis: & ecce versus fuerat gladius uniuscujusque ad proximum suum, & cœdes magna nimis.

21 Sed & Hebrei qui fuerant cum Philistinum heri & nudiustertius, ascenderantque cum eis in castris, reversi sunt ut essent cum Israel, qui erant cum Saul & Jonatha.

22 Omnes quoque Israelites, qui se abscondrant in monte Ephraim, audientes quod fugissent Philistini, sociaverunt se cum suis in prælio. Et erant cum Saul, quasi decem millia virorum.

23 Et salvavit Dominus in die illa Israel. Pugna autem pervenit usque ad Bethaven.

24 Et viri Israel locati sunt sibi in die illa: adjuravit autem Saul populum, dicens: Maledictus vir, qui comedet panem usque ad vesperam, donec ulciscar de inimicis meis. Et non manducavit universus populus panem:

25 Omneque terræ vulgus venit in saltum, in quo erat mel super faciem agri.

26 Ingressus est itaque populus saltum, & apparuit flens mel, nullusque applicuit manum ad os suum: timebat enim populus juramentum.

27 Porro Jonathas non audierat cum adjuraret pater ejus populum: extenditque summittatem virgæ, quam habebat in manu, & intinxit in favum mellis: & convertit manum suam ad os suum, & illuminati sunt oculi ejus.

28 Respondensque unus de populo, ait: Jurejurando constringit pater tuus populum, dicens: Maledictus vir qui comedet panem hodie. (Defecerat autem populus.)

29 Dixitque Jonathas: Turbavit pater meus ter-

142 LIBER I. REGUM, CAP. XIV.

terram: vidisti ipsi quia illuminati sunt oculi mei,
eo quod gustaverim paululum de melle isto:

30 Quanto magis si comedissem populus de præda
inimicorum tuorum, quam reperit? Nonne
major plaga facta fuisset in Philisthiis?

1 Percusserunt ergo in die illa Philisthiis a
Machmis usque in Aialon. Desatigatus est au-
tem populus nimis:

32 Et verius ad prædam, tulit oves, & bo-
ves, & vitulos, & maestaverunt in terra: come-
ditque populus cum sanguine.

33 Nuntiaverunt autem Sauli dicentes quod
populus peccasset Domino, comedens cum san-
guine. Qui ait: Prævaricatis estis: volvite ad
me jam nunc saxum grande.

34 Et dixit Saul: Dispergimini in vulgus, &
dicite eis, ut adducat ad me unusquisque bovem
suum & arietem, & occidite super istud, & ves-
cimini, & non peccabitis Domino comedentes
cum sanguine. Adduxit itaque omnis populus
unusquisque bovem in manu sua usque ad no-
tum: & occiderunt ibi.

35 Aedificavit autem Saul altare Domino: tunc
que primum coepit aedificare altare Domino.

36 Et dixit Saul: Irruanus super Philisthiis
nocte, & vastemus eos usquedum illucescat mane,
nec relinquamus ex eis virum. Dixitque popu-
lus: Omne quod bonum videtur in oculis tuis,
fac. Et ait sacerdos: Accedamus huc ad Deum.

37 Et consuluit Saul Dominum: Num perse-
quar Philisthiim? si trades eos in manus Israel?
Et non respondit ei in die illa,

38 Dixitque Saul: Applicate huc universos an-
gulos populi: & scitote, & videte per quem ac-
ciderit peccatum hoc hodie.

39 Vivit Dominus salvator Israel, quia si per
Jonathan filium meum factum est, absque retrac-
tatione morietur. Ad quod nullus contradixit
ei de omni populo.

40 Et ait ad universum Israel: Separamini
vos in partem unam, & ego cum Jonathan filio
meo ero in parte altera. Responditque populus
ad Saul: Quod bonum videtur in oculis tuis, fac.

41 Et

LIBER I. REGUM, CAP. XIV. 143

41 Et dixit Saul ad Dominum Deum Israel:
Domine Deus Israel da indicium: quid est quod
non responderis servo tuo hodie? Si in me, aut
in Jonathan filio meo, est iniquitas haec, da of-
fensionem: aut si haec iniquitas est in populo
tuo, da sanctitatem. Et deprehensus est Jona-
thas & Saul, populus autem exivit.

42 Et ait Saul: Mittite sortem inter me, & in-
ter Jonathan filium meum. Et captus est Jonathas.

43 Dixit autem Saul ad Jonathan: Indica mi-
hi quid feceris. Et indicavit ei Jonathas, & ait:
Gustans gustavi in summitate virgæ, quæ erat in
manu mea, paululum mellis, & ecce ego morior.

44 Et ait Saul: Haec faciat mihi Deus, & haec
addat, quia morte morieris Jonatha.

45 Dixitque populus ad Saul: Ergone Jonathas
morietur, qui fecit salutem hanc magnam in Is-
rael? hoc nefas est: vivit Dominus, si ceciderit
capillus de capite ejus in terram, quia cum Deo
operator est hodie. Liberavit ergo populus Jo-
nathan, ut non moreretur.

46 Recessitque Saul, nec persecutus est Phi-
listiim: porro Philisthiim abierunt in loca sua.

47 Et Saul, confirmato regno super Israel, pu-
gnabat per circuitum adversum omnes inimicos
ejus, contra Moab, & filios Ammon, & Edom,
& reges Soba, & Philisthiis: & quocumque se
verterat, superabat.

48 Congregatoque exercitu, percussit Amalec,
& eruit Israel de manu vastatorum ejus.

49 Fuerunt autem filii Saul, Jonathas & Iesse,
& Melchisua: & nomina duarum filiarum ejus,
nomen primogeniti Merob, & nomen minoris
Michol.

50 Et nomen uxoris Saul, Achinoam filia Achia-
mae: & nomen principis militie ejus Abner, fi-
lius Ner, patruelis Saul.

51 Porro Cis fuit pater Saul, & Ner pater Ab-
ner, filius Abiel.

52 Erat autem bellum potens adversum Phi-
listhiis omnibus diebus Saul. Nam quemcumque
viderat Saul virum fortem, & aptum ad præ-
lium, sociabat eum sibi.

C. 1.

CAPUT XV.

Saul missus a Domino ad delendum funditus Amalec, Agag eorum regem multamque prædam reservans, inobedientia arguitur, commendata obedientia, ideoque secundo reprobatus a regno rejicitur; interfecitque Agag, Saul reprobatus a Samuele lugetur.

^{* Exod. 17. 8.} **1.** ET dixit Samuel ad Saul: Me misit Dominus, ut ungerem te in regem super populum ejus Israel: nunc ergo audi vocem Domini:

2. Hæc dicit Dominus exercituum: Recensui quæcumque fecit Amalec Israeli, * quomodo reffit ei in via cum ascenderet de Ægypto.

3. Nunc ergo vade, & percutie Amalec, & demolire universa ejus: non parcas ei, & non concupisca ex rebus ipsius aliquid: sed interfice a viro usque ad mulierem, & parvulum atque latenterem, bovem & ovin, camelum & alinum.

4. Præcepit itaque Saul populo, & recentuit eos quasi agnos: ducenta milia peditum, & decem millia virorum Juda.

5. Cumque venisset Saul usque ad civitatem Amalec, tetendit infidias in torrente.

6. Dixitque Saul Cinvo: Abite, recedite, atque descendite ab Amalec, ne forte involvam te cum eo. Tu enim fecisti misericordiam cum omnibus filiis Israel, cum ascenderent de Ægypto. Et recessit Cinæus de medio Amalec.

7. Percussitque Saul Amalec ab Hevila, donec venias ad Sur, quæ est e regione Ægypti.

8. Et apprehendit Agag regem Amalec vivum: omne autem vulgus interfecit in ore gladii.

9. Et pepercit Saul, & populus Agag, & optimis gregibus ovium & armentorum, & vestibus, & arietibus, & universis, quæ pulchra erant, nec voluerunt disperdere ea: quidquid vero vile fuit & reprobum, hoc demoliti sunt.

10. Factum est autem verbum Domini ad Samuel: dicens:

11. Pœnitet me quod constituerim Saul regem: quia dereliquit me, & verba mea opere non implevit. Contristatusque est Samuel, & clamavit ad Dominum tota nocte.

12. Cum-

12. Cumque de nocte surrexisset Samuel, ut iret ad Saul mane, nuntiatum est Samuelei, eo quod venisset Saul in Carmelum, & erexisset sibi fornicem triumphalem, & reversus transisset, descendissetque in Galgala. Venit ergo Samuel ad Saul, & Saul offerebat holocaustum Domino de initiis prædarum, quæ attulerat ex Amalec.

13. Et cum venisset Samuel ad Saul, dixit ei Saul: Benedictus tu Domino, implevi verbum Domini,

14. Dixitque Samuel: Et quæ est hæc vox græcum, quæ resonat in auribus meis, & armentorum, quam ego audio?

15. Et ait Saul: De Amalec adduxerunt ea: percit enim populus melioribus ovibus & armenis, ut immolarentur Domino Deo tuo: reliqua vero occidimus.

16. Ait autem Samuel ad Saul: Sine me, & indicabo tibi quæ locutus sit Dominus ad me nocte. Dixitque ei: Loquere.

17. Et ait Samuel: Nonne cum parvulus es in oculis tuis, caput in tribubus Israël factus es? unxitque te Dominus in regem super Israël,

18. Et misit te Dominus in viam, & ait: Vade, & interfice peccatores Amalec, & pugnabis contra eos usque ad interacionem eorum.

19. Quare ergo non audisti vocem Domini: sed versus ad prædam es, & fecisti malum in oculis Domini:

20. Et ait Saul ad Samuelem: Immo audivi vocem Domini, & ambulavi in via per quam misit me Dominus, & adduxi Agag regem Amalec, & Amalec interfeci.

21. Tulit autem de præda populus oves & boves, primicias eorum quæ cæsa sunt, ut immolaret Domino Deo suo in Galgalis.

22. Et ait Samuel: * Nunquid vult Dominus holocausta & victimas, & non potius ut obediatur voci Domini? MELIOR est enim obedientia quam victimæ, & auscultare magis quam offerre adipem arietum,

23. Quoniam quasi peccatum ariolandi est, re-pugnare: & quasi scelus idolatriæ, nolle ac-

Tom. II.

K

quiæ

Ecclesiastes 4. 17.
Officiale 6. 6.
Matthew 9.
13. Quidam 12. 7.

quiescere. Pro eo ergo quod abjecisti sermonem Domini, abjecit te Dominus ne sis rex.

24 Dixitque Saul ad Samuelem: Peccavi quia prævaricatus sum sermonem Domini, & verba tua, timens populum, & obediens voci eorum,

25 Sed nunc porta, quo es, peccatum meum, & revertere tecum, ut adorem Dominum.

26 Et ait Samuel ad Saul: Nou revertar tecum, quia projecisti sermonem Domini, & projecit te Dominus, ne sis rex super Israel.

27 Et conversus est Samuel ut abiret: ille autem apprehendit summittatem pallii ejus, quæ & scissa erat.

* Infra
28. 17. 28 Et ait ad eum Samuel: * Scidit Dominus regnum Israel a te hodie, & tradidit illud proximo tuo meliori te.

29 Porro Triumphantor in Israel non parcer, & poenitutine non habetur: neque enim homo est ut agat poenitentiam.

30 At ille ait: Peccavi, sed nunc honora me coram senioribus populi mei, & coram Israel, & revertere tecum, ut adorem Dominum Deum tuum.

31 Reversus ergo Samuel fecitus est Saulem: & adoravit Saul Dominum.

32 Dixitque Samuel: Adducite ad me Agag regem Amalec. Et oblatus est ei Agag pinguisimus, & tremens. Et dixit Agag: Siccine separat amara mors?

33 Et ait Samuel: Sicut fecit absque liberis mulieres gladius tuus, sic absque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in frusta concidit eum Samuel coram Domino in Galgalis.

34 Abiit autem Samuel in Ramatha: Saul vero ascendit in domum suam in Gabaa.

35 Et non vidit Samuel ultra Saul usque ad diem mortis suæ: verumtamen lugebat Samuel Saulem, quoniam Dominum poenitebat quod constituisset eum regem super Israel.

C A P U T XVI.

Reprobato Saule, David inter fratres minimus in regem ungitur: quo cithara psallente coram Saule

Saule, cum agitaretur spiritu malo, ille levius habebat.

I Duxitque Dominus ad Samuelem: Usquequo tu luges Saul, cum ego projicerim eum ne regnet super Israel? Impie cornu tuum oleo, & veni, ut mittam te ad Isai Bethlehemitem: providi enim in filiis ejus mihi regem.

2 Et ait Samuel: Quomodo vadam? audiet enim Saul, & interficiet me. Et ait Dominus: Vitulum de armento tolles in manu tua, & dices: Ad immolandum Domino veni.

3 Et vocabis Isai ad victimam, & ego ostendam tibi quid facias, & unges quemcumque monstravero tibi.

4 Fecit ergo Samuel, sicut locutus est ei Dominus. Venitque in Bethlehem, & admirati sunt seniores civitatis, occurrentes ei; dixeruntque: Pacificusne est ingressus tuus?

5 Et ait: Pacificus: ad immolandum Domino veni, sanctificamini, & venite tecum ut immolem. Sanctificavit ergo Isai & filios ejus, & vocavit eos ad sacrificium.

6 Cumque ingressi essent, vidit Eliab, & ait: Num coram Domino est Christus ejus?

7 Et dixit Dominus ad Samuelem: ne respicias vultum ejus, neque altitudinem statutæ ejus: quoniam abjeci eum, nec juxta intuitum hominis ego judico: homo enim videt ea quæ parent,

* Dominus autem intuitetur cor.

8 Et vocavit Isai Abinadab, & adduxit eum coram Samuele. Qui dixit: Nec hunc elegit Dominus.

9 Adduxit autem Isai Samma, de quo ait: Etiam hunc non elegit Dominus.

10 Adduxit itaque Isai septem filios suos coram Samuele: & ait Samuel ad Isai: Non elegit Dominus ex ipsis.

11 Dixitque Samuel ad Isai: Nunquid jam completi sunt filii? Qui respondit: Adhuc reliquus est parvulus, & pascit oves. Et ait Samuel ad Isai: Mitte, & adduc eum: nec enim discubemus prius, quam huc ille veniat.

12 Misit ergo, & adduxit eum. Erat autem

rufus, & pulcher aspectu, decoraque facie, &
ait Dominus: Surge, unge eum, ipse est enim.
 * 2. Reg. 13 Tulit ergo Samuel cornu olei, * & unxit
7. 8. eum in medio fratribus ejus: & directus est Spiritus
Psalmi. 77. Domini a die illa in David, & deinceps.
70. & 88. Surgensque Samuel abiit in Ramatha.
 21. 64. & 13. 14 Spiritus autem Domini recepsit a Saul, &
22. exigitabat eum spiritus nequam, a Domino.
 15 Dixeruntque servi Saul ad eum: Ecce spiritus
Dei malus exigit te.
 16 Jubeat Dominus noster, & servi tui, qui
coram te sunt, quareant hominem scientem psal-
lere cithara, ut quando arripuerit te spiritus
Domini malus, psallat manu sua, & levius feras.
 17 Et ait Saul ad servos suos: Provide et
go mihi aliquem bene psallentem, & adducite
eum ad me.
 18 Et respondens unus de pueris, ait: Ecce
vidi filium Isai Bethlehemitem scientem psallere,
& fortissimum robore, & virum bellicosum, &
prudentem in verbis, & virum pulchrum: & Do-
minus est cum eo.
 19 Misit ergo Saul nuntios ad Isai, dicens:
Mitte ad me David filium tuum, qui est in pascuis.
 20 Tulit itaque Isai asinum plenum panibus,
& lagenam viini, & hoodum de capris unum, &
misit per manum David filii sui Sauli.
 21 Et venit David ad Saul, & stetit coram
eo: at ille dilexit eum nimis, & factus est ejus
armiger.
 22 Misitque Saul ad Isai dicens: Stet David
in conspectu meo: invenit enim gratiam in oculis
meis.
 23 Igitur quandcumque spiritus Domini malus
arripiet Saul, David tollebat citharam, & per-
cutiebat manu sua, & refocillabatur Saul, & le-
vius habebat. Recedebat enim ab eo spiritus
malus.

CAPUT XVII.

Philistheis contra Israelem ad pugnam congre-
gatis, Goliath gigantem in armis & fortitudine
confidentem, sola funda David occidit, præcium.
que caput, diffusus Philistheis, ad Saulum tulit.

1 Cen.

I Congregantes autem Philistheis agmina sua
in prælium, convenerunt in Socho Judæ:
& castrametati sunt inter Socho & Azeca in fini-
bus Domini.

2 Porro Saul & filii Israel congregati venerunt
in Vallem terebinthi, & direxerunt aciem ad pu-
gnandum contra Philistheis.

3 Et Philistheis stabant super montem ex parte
hac, & Israel stabat supra montem ex altera par-
te: vallisque erat inter eos.

4 Et egressus est vir spurius de castris Philisthe-
norum nomine Goliath, de Geth, altitudins sex
cubitorum & palmi:

5 Et cassis ærea super caput ejus, & lorica
squamata induebatur. Porro pondus lorice ejus
& quinque millia fiorum æris erat:

6 Et ocreas æreas habebat in cruribus: & cly-
peus æreus tegebat humeros ejus.

7 Hastile autem hastæ ejus erat quasi liciatio-
rium texentum, ipsum autem ferrum hastæ ejus
sexcentos floscos habebat ferri: & armiger ejus an-
tecedebat eum.

8 Stansque clamabat adversum phalangas Is-
rael, & dicebat eis: Quare venistis parati ad præ-
lium? Nunquid ego non sum Philistheus, & vos
servi Saul? Eligite ex vobis virum, & descendat
ad singulare certamen.

9 Si quiverit pugnare tecum, & percussiterit me,
erimus vobis servi: si autem ego prævaluero, &
percussero eum, vos servi eritis, & servietis
nobis.

10 Et ajebat Philistheus: Ego exprobravi
agminibus Israel hodie: Date mihi virum, & ineat
mecum singulare certamen.

11 Audiens autem Saul, & omnes Israelitæ fer-
mones Philistheï hujuscemodi, stupebant, & me-
tuebant nimis.

12 David autem erat filius viri Ephrathæi, de
quo * supra dictum est, de Bethlehem Juda, cui* ^{Supra}
nomen erat Isai, qui habebat octo filios, & erat vir^{16. L.}
in diebus Saul senex, & grandævus inter viros.

13 Abierunt autem tres filii ejus majores post
Saul in prælium: & nomina trium filiorum ejus,

K 3

qui

qui perrexerunt ad bellum, Eliab primogenitus, & secundus Abinadab, tertiusque Samma.

14 David autem erat minimus. Tribus ergo majoribus fecutis Saulem,

15 Abiit David, & reversus est a Saul, ut pateret gregem patris sui in Bethlehem.

16 Procedebat vero Philistheus mane & vespere, & stabat quadraginta diebus.

17 Dixit autem Isai ad David filium suum: Accipe fratibus tuis Ephi polentæ, & decem panes iustos, & curre in castra ad fratres tuos,

18 Et decem formellas casei has deferes ad tribunum: & fratres tuos visitabis, si recte agant: & cum quibus ordinati sunt, disce.

19 Saul autem, & illi, & omnes filii Israel in Valle terebinthi pugnabant adversum Philisthiūm.

20 Surrexit itaque David mane, & commendavit gregem custodi: & onus abiecit, sicut præcepérat ei Isai. Et venit ad locum Magala, & ad exercitum, qui egressus ad pugnam vociferatus erat in certamine.

21 Direxerat enim aciem Israel, sed & Philistheum ex adverso fuerant præparati.

22 Derelinquesergo David vasorum quæ attulerat, sub manu custodis ad sarcinas, cucurrit ad locum certaminis, & interrogabat, si omnia recte agerentur erga fratres suos.

23 Cumque adhuc ille loqueretur eis, apparuit vir ille spurius ascendens, Goliath nomine, Philistheus, de Geth, de castris Philistinorum: & loquente eo hæc eadem verba audivit David.

24 Omnes autem Israelitæ, cum vidissent virum, fugerunt a facie ejus, timentes eum valde.

25 Et dixit unus quispiam de Israel: Num viditis virum hunc, qui ascendit? ad exprobrandum enim Israeli ascendit. Virum ergo, qui percussit eum, ditabit rex divitias magnis, & filiam suam dabit ei, & domum patris ejus faciet absque tributo in Israel.

26 Et ait David ad viros, qui stabant secum, dicens: Quid dabitur viro, qui percutserit Philistheum hunc, & tulerit opprobrium de Israel? quis enim est hic Philistheus incircumcisus, qui exprobavit acies Dei viventis?

27 Referebat autem ei populus eundem sermonem, dicens: Hæc dabuntur viro, qui percutserit eum.

28 Quod cum audisset Eliab frater ejus major, loquente eo cum aliis, iratus est contra David, & ait: Quare venisti, & quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto? ego novi superbiam tuam, & nequitiam cordis tui: quia ut videres prælrium, descendisti,

29 Et dixit David: Quid feci? nunquid non verbum est?

30 Et declinavit paululum ab eo ad alium: dixitque eundem sermonem. Et respondit ei populus verbum sicut prius.

31 Audita sunt autem verba, quæ locutus est David, & annuntiata in conspectu Saul.

32 Ad quem cum fuisse adductus, locutus est ei: Non concidat cor cujusquam in eo: ego servus tuus vadam, & pugnabo adversus Philistheum.

33 Et ait Saul ad David: Non vales resistere Philistheo isti, nec pugnare adversus eum: quia puer es, hic autem vir bellator est ab adolescencia sua.

34 Dixitque David ad Saul: *Pascebatur servus tuus patris sui gregem, & veniebat leo, vel 47. 3. sus, & tollebat arietem de medio gregis:

35 Et perlequebar eos, & percutiebam, erubamque de ore eorum: & illi confungebant aduersum me, & apprehendebam mentum eorum, & suffocabam, interficiebamque eos.

36 Nam & leonem, & ursum interfeci ego servus tuus: erit igitur & Philistheus hic incircumcisus, quasi unus ex eis. Nunc vadam, & auferam opprobrium populi: quoniam quis est iste Philistheus incircumcisus, qui ausus est maledicere exercitui Dei viventis?

37 Et ait David: Dominus qui eripuit me de manu leonis, & de manu ursi, ipse me liberabit de manu Philisthei hujus. Dixit autem Saul ad David: Vade, & Dominus tecum sit.

38 Et induit Saul David vestimentis suis, & imposuit galeam æream super caput ejus, & vestiuit eum lorica.

39 Accinctus ergo David gladio ejus super venum suum, cepit tentare si armatus posset incedere: non enim habebat consuetudinem. Dixitque David ad Saul: Non possum sic incedere, quia usum non habeo. Et deposuit ea.

40 Et tulit baculum suum, quem semper habebat in manibus: & elegit sibi quinque limpidissimos lapides de torrente, & misit eos in peram pastoralem, quam habebat secum, & fundam manu tulit: & processit adversum Philisthem.

41 Ibat autem Philisteus incedens, & appropinquans adversum David, & armiger ejus ante eum.

42 Cumque inspexisset Philisteus, & vidisset David, despexit eum. Erat enim adolescens, rufus & pulcher aspectu.

43 Et dixit Philisteus ad David: Nunquid ego canis sum, quod tu venis ad me cum baculo? Et maledixit Philisteus David in diis suis,

44 Dixitque ad David: Veni ad me, & dabo carnes tuas volatilibus caeli & bestiis terrae.

45 Dixit autem David ad Philisthem: Tu venis ad me cum gladio, & hasta, & clypeo: ego autem venio ad te in nomine Domini exercitum, Dei agminum Israel, quibus exprobrasti.

46 Hodie, & dabit te Dominus in manu mea, & percutiam te, & auferam caput tuum ate: & dabo cadavera castrorum Philisthium hodie volatilibus caeli, & bestiis terrae: ut sciat omnis terra, quia est Deus in Israel.

47 Et noverit universa Ecclesia haec, quia non in gladio, nec in hasta salvat Dominus: ipsius enim est bellum, & tradet vos in manus nostras.

48 Cum ergo surrexisset Philisteus, & veniret. & appropinquaret contra David, festinavit David, & currit ad pugnam ex adverso Philisthæi.

49 Et misit manum suam in peram, tulitque unum lapidem, & funda jecit, & circumducens percutiit Philisthem in fronte: & infixus est lapis in fronte ejus, & cecidit in faciem suam super terram.

50 * Prævaluitque David adversum Philisthem * Eccl. 47. 4. in funda & lapide, percutsumque Philisthem interfecit. Cumque gladium non haberet in manu 1. Machab. 4. 3^a David,

51 Cucurrit, & stetit super Philisthem, & tulit gladium ejus, & eduxit eum de vagina sua: & interfecit eum, præciditque caput ejus. Videntes autem Philisthium, quod mortuus esset fortissimus eorum, fugerunt.

52 Et consurgentes viri Israel & Juda vociferati sunt, & perfecuti sunt Philisthæos usque dum venirent in vallem, & usque ad portas Accaron, cecideruntque vulnerati de Philisthium in via Saram, & usque ad Geth, & usque ad Accaron.

53 Et revertentes filii Israel postquam perfecuti fuerant Philisthæos, invaserunt castra eorum.

54 Assumens autem David caput Philisthæi, at tulit illud in Jerusalem: arma vero ejus posuit in tabernaculo suo.

55 Eo autem tempore, quo viderat Saul David egredientem contra Philisthem, ait ad Abner principem militiæ: De qua stirpe descendithic adolescentes, Abner? Dixitque Abner: Vivit anima tua, rex, si novi.

56 Et ait rex: Interroga tu, cuius filius sit iste puer.

57 Cumque regressus esset David, percutto Philisthæo, tulit eum Abner, & introduxit coram Saul, caput Philisthæi habentem in manu.

58 Et ait ad eum Saul: De qua progenie es, o adolescentes? Dixitque David: Filius servi tui Isai Bethlehemitæ ego sum.

CAPUT XVIII.

Jonathas Davidi artissimo jungitur fædere; Saul, auditæ sui & David comparatione, pessime illum odit, unde malo spiritu agitatus nititur David confgere; & Merob filiam, quam erat Davidi pollicitus, tradit alteri: Michol vero juniorem callide mediantibus centum præputiis Philisthæorum despontet David in uxorem.

¹ E T factum est cum complexset loqui ad Saul: anima Jonathæ conglutinata est animæ Da-

154 LIBER I. REGUM, CAP. XVIII.

vid . & dilexit eum Jonathas quasi animam suam.

2 Tulitque eum Saul in die illa , & non concessit ei ut reverteretur in domum patris sui.

3 Inierunt autem David & Jonathas feedus: diligebat enim eum quasi animam suam.

4 Nam expoliavit se Jonathas tunica, qua erat induitus, & dedit eam David, & reliqua vestimenta sua usque ad gladium & arcum suum, & usque ad balteum.

5 Egregiebatur quoque David ad omnia quæcumque misisset eum Saul, & prudenter se agebat: posuitque eum Saul super viros belli, & acceptus erat in oculis universi populi, maximeque in conspectu famulorum Saul.

6 Porro cum reverteretur percuesso Philisthæo David, egressæ sunt mulieres de universis urbibus Israel, cantantes, chorosque ducentes in osculum Saul regis, in tympanis læticie, & in fistris.

7 Et præcinebant mulieres iudentes, atque dicentes: * Percussit Saul mille, & David decem millia.

8 Iratus est autem Saul nimis, & displicuit in oculis ejus sermo iste: dixitque: Dederunt David decem millia, & mihi mille dederunt: quid ei sufficeret, nisi solum regnum?

9 Non rectis ergo oculis Saul aspiciebat David a die illa , & deinceps.

10 Post diem autem alteram, invasit spiritus Dei malus Saul, & prophetabat in medio domus sue: David autem psallebat manu sua, sicut per singulos dies; tenebatque Saul lanceam,

11 Et misit eam, putans quod configere posset David cum pariete: & declinavit David a facie ejus secundo.

12 Et timuit Saul David, eo quod Dominus esset cum eo, & a se recessisset.

13 Amovit ergo eum Saul a se, & fecit eum tribunum super mille viros: & egregiebatur, & intrabat in conspectu populi.

14 In omnibus quoque viis suis David prudenter agebat, & Dominus erat cum eo.

* Infra
21. 1.
Eccl.
47. 7.

15

LIBER I. REGUM, CAP. XVIII. 155

15 Vedit itaque Saul quod prudens esset nimis, & coepit cavere eum.

16 Omnis autem Israel & Juda diligebat David: ipse enim ingrediebatur & egrediebatur ante eos.

17 Dixitque Saul ad David: Ecce filia mea major Merob, ipsam dabo tibi uxorem: tantummodo esto vir fortis, & præliare bella Domini. Saul autem reputabat, dicens: Non sit manus mea in eum, sed sit super eum manus Philistinorum.

18 Ait autem David ad Saul: Quis ego sum, aut quæ est vita mea, aut cognatio patris mei in Israel, ut Iam gener regis?

19 Factum est autem tempus, cum deberet dari Merob filia Saul David, data est Hadrieli Molaithita uxor.

20 Dilexit autem David Michol filia Saul altera. Et nuntiatum est Saul, & placuit ei.

21 Dixitque Saul: Dabo eam illi, ut fiat ei in scandalum, & sit super eum manus Philistinorum. Dixitque Saul ad David: In duabus rebus gener meus eris hodie.

22 Et mandavit Saul servi suis: Loquimini ad David clam me, dicentes: Ecce places regi, & omnes servi ejus diligunt te. Nunc ergo esto gener regis.

23 Et locuti sunt servi Saul in auribus David omnia verba hæc. Et ait David: Num parum videtur vobis, generum esse regis? Ego autem sum vir pauper & tenuis,

24 Et renuntiaverunt servi Saul, dicentes: Hujuscemodi verba locutus est David.

25 Dixit autem Saul: Sic loquimini ad David: Non habet rex sponfalia necesse, nisi tantum centum præptitia Philistinorum, ut fiat ultio de inimicis regis. Porro Saul cogitabat tradere David in manus Philistinorum.

26 Cumque renuntiarent servi ejus David, verba, quæ dixerat Saul, placuit sermo in oculis David, ut fieret gener regis.

27 Et post paucos dies surgens David, abiit cum viris, qui sub eo erant. Et percussit ex Philisthiūm

lithium ducentos viros, & attulit eorum præputia, & annumeravit ea regi, ut esset gener ejus. Dedit itaque Saul ei Michol filiam suam uxorem.

28 Et vidit Saul, & intellectus quod Dominus esset cum David. Michol autem filia Saul dilegebatur eum.

29 Et Saul magis cœpit timere David: factusque est Saul inimicus David cunctis diebus.

30 Et egressi sunt principes Philistinorum. A principio autem egressionis eorum, prudentius se gerebat David quam omnes servi Saul, & celebre factum est nomen ejus nimis.

C A P U T X I X.

Saul Davidem occidere volens, voce Jonathæ placatur: quem coram se citharizantem iterum transfigere tentat, & fugientem induxit Michol in Naioth apud Samuelem persecutus, post ternos nuntios prophetantes etiam ipse prophetat.

1 Ocusus est autem Saul ad Jonathan filium suum, & ad omnes servos suos, ut occiderent David. Porro Jonathas filius Saul diligebat David valde:

2 Et indicavit Jonathas David, dicens: Quærit Saul pater meus occidere te: quapropter observa te, quæso, mane, & manebis clam, & absconderis.

3 Ego autem egrediens stabo juxta patrem meum, in agro ubicumque fueris: & ego loquar de te ad patrem meum: & quodcumque video, nuntiabo tibi.

4 Locutus est ergo Jonathas de David bona ad Saul patrem suum: dixitque ad eum: Ne pecces rex in servum tuum David, quia non peccavit tibi, & opera ejus bona sunt tibi valde.

5 Et posuit animam suam in manu sua, & percutit Philisthæum, & fecit Dominus salutem magnam universo Israeli: vidisti, & latatus es. Quare ergo peccas in sanguine innoxio, interficiens David, qui est absque culpa?

6 Quod cum audisset Saul, placatus voce Jonathæ, juravit: Vivit Dominus, quia non occidetur.

7 Vocavit itaque Jonathas David, & indicavit ei omnia verba hæc: & introduxit Jonathas David ad Saul, & fuit ante eum, sicut fuerat heri & nudiustertius.

8 Motum est autem rursum bellum: & egressus David, pugnauit adversum Philisthæum: percussitque eos plaga magna, & fugerunt a facie ejus.

9 Et factus est spiritus Domini malus in Saul. Sedebat autem in domo sua, & tenebat lanceam: porro David psallebat manu sua.

10 Nisusque est Saul configere David lancea in pariete, & declinavit David a facie Saul: lancea autem caeso vulnere perlata est in parietem, & David fugit, & salvatus est nocte illa.

11 Misit ergo Saul satellites suos in domum David, ut custodirent eum, & interficeretur mane. Quod cum annuntiasset David Michol uxor sua, dicens: Nisi salvaveris te nocte hac, cras morieris:

12 Depositum est eum per fenestram. Porro ille abiit & aufugit, atque salvatus est.

13 Tulit autem Michol statuam, & posuit eam super lectum, & pellem pilosam caprarum posuit ad caput ejus, & operuit eam vestimentis.

14 Misit autem Saul apparatores qui raperent David: & responsum est quod agrotaret.

15 Rursumque misit Saul nuntios ut viderent David, dicens: Afferte eum ad me in lecto, ut occidatur.

16 Cumque venissent nuntii, inventum est simulacrum super lectum, & pellis caprarum ad caput ejus.

17 Dixitque Saul ad Michol: Quare sic illusisti mihi, & dimisisti inimicum meum, ut fugeret? Et respondit Michol ad Saul: Quia ipse locutus est mihi: Dimitte me, alioquin interficiam te.

18 David autem fugiens, salvatus est, & venit ad Samuel in Ramatha, & nuntiavit ei omnia quæ fecerat sibi Saul: & abiérunt ipse & Samuel, & morati sunt in Naioth.

19 Nuntiatum est autem Sauli a dicentibus: Ecce David in Naioth in Ramatha.

20 Misit ergo Saul lictores, ut raperent David: qui cum vidissent cuneum Prophetarum vaticinantium, & Samuelem stantem super eos, factus est etiam Spiritus Domini in illis, & prophetare coeperunt etiam ipse.

21 Quod cum nuntiatum esset Sauli, misit & alios nuntios: prophetaverunt autem & illi. Et rursus misit Saul tertios nuntios: qui & ipsi prophetaverunt. Et iratus iracundia Saul,

22 Abiit etiam ipse in Ramatha, & venit usque ad cisternam magnam, quæ est in Socho, & interrogavit, & dixit: In quo loco sunt Samuel & David? Dictumque est ei: Ecce in Naioth sunt in Ramatha.

23 Et abiit in Naioth in Ramatha, & factus est etiam super eum Spiritus Domini, & ambulabat ingrediens, & prophetabat usquedum veniret in Naioth in Ramatha.

24 Et expoliavit etiam ipse se vestimentis suis, & prophetavit cum cæteris coram Samuele, & cecidit nudus tota die illa & nocte. Unde & exiuit proverbium: * Num & Saul inter Prophetas?

^{Supra}
10. 12.

CAPUT XX.

Jonathas post repetitum cum Davide fœdus ipsum cum patre reconciliare frustra conatur; illum tamen e manibus ejus trium sagittarum signo liberat.

1 Fugit autem David de Naioth, quæ est in Ramatha, veniensque locutus est coram Jonatha: Quid feci? quæ est iniquitas mea, & quod peccatum meum in patrem tuum, quia querit animam meam?

2 Qui dixit ei: Absit, non morieris: neque enim faciet pater meus quidquam grande vel parvum, nisi prius indicaverit mihi: hunc ergo celavit me pater meus sermonem tantummodo? nequaquam erit istud.

3 Et juravit rursus Davidi. Et ille ait: Scit profecto pater tuus quia inveni gratiam in oculis tuis, & dicet: Nesciat hoc Jonathas: ne forte trifetur. Quinimo vivit Dominus, & vivit anima tua, quia uno tantum (ut ita dicam) gradu, ego morsque dividimur.

4 Et

4 Et ait Jonathas ad David: Quodcumque dixerit mihi anima tua, faciam tibi.

5 Dixit autem David ad Jonatham: Ecce calenda sunt crastino, & ego ex more sedere soleo juxta regem ad vescendum: dimitte ergo me ut abeendas in agro usque ad vesperum dei tertię.

6 Si respiciens requirerit me pater tuus, responderebis ei: Rogavit me David, ut iret celeriter in Bethlehem civitatem suam: quia victimæ solempnes ibi sunt universis contribulibus suis.

7 Si dixerit, Bene: pax erit servo tuo. Si autem fuerit iratus, scito quia completa est malitia ejus.

8 Fac ergo misericordiam in servum tuum: quia fœdus Domini me famulum tuum tecum inire fecisti. Si autem est iniquitas aliqua in me, tu me interfice, & ad patrem tuum ne introducas me.

9 Et ait Jonathas: Absit hoc a te: neque enim fieri potest, ut si certe cognovero completam esse patris mei malitiam contra te, non annuntiem tibi.

10 Responditque David ad Jonatham: Quis renuntiabit mihi, si quid forte responderit tibi pater tuus dure de me?

11 Et ait Jonathas ad David: Veni, & egrediamur foras in agrum. Cumque existent ambo in agrum,

12 Ait Jonathas ad David: Domine Deus Israel, si investigavero sententiam patris mei crastino vel perendie: & aliquid boni fuerit super David, & non statim misero ad te, & notum tibi fecero,

13 Hæc faciat Dominus Jonathæ, & hæc addat. Si autem perseveraverit patris mei malitia adverbum te, revelabo aurem tuam, & dimittam te, ut vadas in pace, & sit Dominus tecum, sicut fuit cum patre meo.

14 Et si vixero, facies mihi misericordiam Domini: si vero mortuus fuero,

15 Non auferes misericordiam tuam a domo mea usque in sempiternum, quando eradicaverit Dominus inimicos David, unumquemque de terra;

ra: auferat Jonatham de domo sua, & requirat Dominus de manu inimicorum David.

16 Pepigit ergo Jonathas fodus cum domo David: & requivit Dominus de manu inimicorum David.

17 Et addidit Jonathas dejerare David, eo quod diligeret illum: sicut enim animam suam, ita diligebat eum.

18 Dixitque ad eum Jonathas: Cras calendæ sunt, & requireris:

19 Requireret enim sessio tua usque perendie. Descendes ergo festinus, & venies in locum ubi celandus es in die qua operari licet, & sedebitis juxta lapidem, cui nomen est Ezel.

20 Et ego tres sagittas mittam juxta eum, & jaciam quasi exercens me ad signum.

21 Mittam quoque & puerum, dicens ei: Vade, & affer mihi sagittas.

22 Si dixeris puer: Ecce sagittæ intra te sunt, tolle eas: tu veni ad me, quia pax tibi est, & nihil est mali, vivit Dominus. Si autem sic locutus fuero puer: Ecce sagittæ ultra te sunt: vade in pace, quia dimisit te Dominus.

23 De verbo autem quod locuti sumus ego & tu, sit Dominus inter me & te usque in sempiternum.

24 Absconditus est ergo David in agro, & venerunt calendæ, & sedet rex ad comedendum panem.

25 Cumque sedisst rex super cathedram suam (secundum consuetudinem) quæ erat juxta parietem surrexit Jonathas, & sedet Abner ex latere Saul, vacuusque apparuit locus David.

26 Et non est locutus Saul quidquam in die illa: cogitabat enim quod forte evenissem ei, ut non esset mundus, nec purificatus.

27 Cumque illuxisset dies secunda post calendas rursum apparuit vacuus locus David. Dixitque Saul ad Jonathan filium suum: Cur non venit filius Isai nec heri, nec hodie ad vesendum?

28 Responditque Jonathas Sauli: Rogavit me obnixe, ut iret in Bethlehem,

29 Et ait: Dimitte me, quoniam sacrificium fe-

solemne est in civitate, unus de fratribus meis accersivit me: nunc ergo si inveni gratiam in oculis tuis, vadam cito, & videbo fratres meos. Ob hanc causam non venit ad meniam regis.

30 Iratus autem Saul adversum Jonatham, dixit ei: Fili mulieris virum ultro rapientis, nunguid ignoror quia diligis filium Isai in confusione tuam, & in confusionem ignominiosæ matris tue?

31 Omnibus enim diebus, quibus filius Isai vixerit super terram, non stabilieris tu, neque regnum tuum. Itaque jam nunc mitte, & adduc eum ad me: quia filius mortis est.

32 Respondens autem Jonathas Sauli patri suo, ait: Quare morietur? quid fecit?

33 Et arripuit Saul lanceam ut percuteret eum. Et intellexit Jonathas quod definitum esset a patre suo, ut interficeret David.

34 Surrexit ergo Jonathas a mensa in ira furoris, & non comedit in die calendarum secunda panem. Contristatus est enim super David, eo quod confusisset eum pater suus.

35 Cumque illuxisset mane, venit Jonathas in agrum juxta placitum David, & puer parvulus cum eo,

36 Et ait ad puerum suum: Vade, & affer mihi sagittas, quas ego jacio. Cumque puer cucurisset, jecit aliam sagittam trans puerum.

37 Venit itaque puer ad locum jaculi, quod miserat Jonathas: & clamavit Jonathas post tergum pueri, & ait: Ecce ibi est sagitta porro ultra te.

38 Clamatque iterum Jonathas post tergum pueri, dicens: Festina velociter, ne steteris. Collegit autem puer Jonathæ sagittas, & attulit ad dominum suum:

39 Et quid ageretur, penitus ignorabat: tantummodo enim Jonathas & David rem noverant.

40 Dedit ergo Jonathas arma sua puer, & dixit ei: Vade, & defer in civitatem.

41 Cumque abiisset puer, surrexit David de loco, qui vergebatur ad Austrum, & cadens pronus in terram, adoravit tertio: & osculantes se alterutrum, flaverunt pariter, David autem amplius.